

ZALECENIA

RADA

ZALECENIE RADY

z dnia 20 listopada 2008 r.

w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej

(2008/C 319/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Mobilność młodych wolontariuszy stanowi integralny element swobody przemieszczania się obywateli chronionej art. 18 Traktatu.
2. Wspólnota może podejmować działania, które — wspierając współpracę podmiotów organizujących wolontariat — promują mobilność młodych wolontariuszy, zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze zalecenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
3. Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie ⁽¹⁾ oraz związane z nim przepisy mówią jedynie o wolontariuszach ubezpieczonych na mocy krajowego prawa o zabezpieczeniach, a zatem kwestie związane z ochroną socjalną mogą czasem zniechęcać do zaangażowania się w wolontariat w innym państwie członkowskim.
4. W zaleceniu 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie mobilności studentów, osób odbywających szkolenia, wolontariuszy, nauczycieli i prowadzących szkolenia w obrębie Wspólnoty ⁽²⁾ zwrócono się do państw członkowskich o podjęcie właściwych — ich zdaniem — działań w ramach ich prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym, aby zapewnić, by wolontariusze i ich rodziny nie

byli dyskryminowani na skutek odpowiednich polityk ochrony socjalnej, takich jak opieka zdrowotna i społeczna, co mogłoby ograniczać ich mobilność.

5. Problematykę wolontariuszy poruszają zalecenie 2001/613/WE oraz zalecenie 2006/961/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska karta na rzecz jakości mobilności ⁽³⁾.
6. Dyrektywa Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie ⁽⁴⁾ przewiduje możliwość wydawania specjalnych dokumentów pobytowych obywatelom państw trzecich, którzy składają wniosek o przyjęcie na terytorium państwa członkowskiego, po to by zaangażować się w wolontariat.
7. W rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 15 listopada 2004 r. w sprawie wspólnych celów dotyczących działań młodzieży w ramach wolontariatu oraz w rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie realizacji wspólnych celów dotyczących działań młodzieży w ramach wolontariatu ⁽⁵⁾ określono wspólne cele wolontariatu młodzieży, zaproponowano wymianę sprawdzonych rozwiązań i podjęcie wzajemnego kształcenia, by skuteczniej te cele realizować, oraz zwrócono się do państw członkowskich o rozważenie, jak w praktyczny sposób mierzyć postępy prac. W drugiej ze wspomnianych rezolucji zwrócono się również do Komisji o przedstawienie kolejnych propozycji służących promowaniu i uznawaniu wolontariatu młodzieży.

⁽¹⁾ Dz.U. L 149 z 5.7.1971, s. 2.⁽²⁾ Dz.U. L 215 z 9.8.2001, s. 30.⁽³⁾ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 5.⁽⁴⁾ Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12.⁽⁵⁾ Dz.U. C 241 z 20.9.2008, s. 1.

8. W kwietniu 2008 r. Parlament Europejski przyjął sprawozdanie pt. „Rola wolontariatu w kształtowaniu spójności gospodarczej i społecznej”, w którym zachęca państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne, by doceniły wagę wolontariatu w promowaniu spójności społecznej i gospodarczej, oraz zalecił propagowanie transgranicznych przedsięwzięć wolontarystycznych.

UZNAJE, ŻE:

1. W niniejszym zaleceniu transgraniczny wolontariat rozumiany jest następująco: jest otwarty dla wszystkich młodych ludzi; jest podejmowany przez nich dobrowolnie, w ogólnym interesie, na określony czas, w jasno określonych ramach i w państwie innym niż państwo stałego pobytu; jest wykonywany bezpłatnie albo w zamian za symboliczną opłatę lub za pokrycie wydatków. Wolontariat nie powinien mieć negatywnego wpływu na potencjalne lub istniejące płatne zatrudnienie ani nie powinien być postrzegany jako jego substytut.
2. Wolontariat to wartościowe doświadczenie nabywane w pozaformalnym i nieformalnym kontekście edukacyjnym; poszerza ono umiejętności i kompetencje zawodowe młodych ludzi, zwiększa ich szanse na zatrudnienie, wzmacnia w nich poczucie solidarności, rozwija umiejętności społeczne, ułatwia integrację społeczną, a także sprzyja aktywności obywatelskiej.
3. W całej Europie przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego oraz organy władzy publicznej organizują wiele różnorodnych form wolontariatu. Działania takie należy chronić i rozwijać, a ich organizatorom ułatwiać wzajemną współpracę.
4. Transgraniczna mobilność w Europie może stać się ważnym narzędziem w upowszechnianiu edukacji, zatrudnienia i spójności regionalnej i społecznej, może również sprzyjać wzajemnemu zrozumieniu i zachęcać do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Dotyczy to zwłaszcza młodych ludzi, od których na rynku pracy coraz częściej oczekuje się umiejętności adaptacyjnych i elastyczności.
5. Społeczności lokalne przyjmujące młodych wolontariuszy czerpią ogromne korzyści z ich działań, które wiążą się z różnorodnymi dziedzinami, np. z promowaniem integracji społecznej, ochroną dziedzictwa kulturowego, pogłębianiem solidarności międzypokoleniowej czy ochroną środowiska. Jednocześnie działania takie zwiększają różnorodność kulturową tych społeczności.
6. Wolontariat był priorytetem otwartej metody koordynacji w dziedzinie polityki młodzieżowej, dzięki czemu udało się już wskazać bardzo wiele dobrych rozwiązań. Mianowicie młodzi ludzie mogli się angażować w wolontariat w rozmaitych dziedzinach dzięki akcji pod nazwą wolontariat europejski (EVS), objętej od 1996 roku unijnym programem „Młodzież”. Aktualny program „Młodzież w działaniu” kładzie na tę akcję większy nacisk.
7. Mimo wspomnianych starań wciąż mogą występować przeszkody, które utrudniają transgraniczną mobilność młodych wolontariuszy w Europie, i dlatego niniejsze zalecenie ma przede wszystkim stworzyć ramy, które — w zróżnicowa-

nych warunkach krajowych — pozwolą państwom członkowskim zacieśnić współpracę.

8. Lepsza współpraca między organizatorami wolontariatu z różnych krajów oraz częstsza wymiana informacji mogą zachęcić wszystkich młodych Europejczyków bez względu na obywatelstwo do większego zaangażowania w wolontariat w krajach trzecich.
9. Szczególną uwagę należy zwrócić na młodzież o mniejszych szansach, ponieważ wolontariat to dla niej wyjątkowo cenna możliwość mobilności; bez wolontariatu może ona odnieść mniejsze korzyści z programów mobilności lub nie odnieść ich wcale.

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:

- A. Promowały mobilność młodych wolontariuszy w Europie, zapewniając lepsze warunki współpracy organizatorom wolontariatu z różnych krajów — bez względu na to, czy są to przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego czy też organy publiczne — tak by każdy młody człowiek mógł zaangażować się w wolontariat w Europie, jeżeli ma takie życzenie.
- B. Ułatwiały w tym celu realizację poniższych postulatów, odpowiednio uwzględniając krajowe przepisy ramowe i ustawodawstwo w dziedzinie wolontariatu i swoje ogólne priorytety krajowe, możliwości lokalne oraz system wydatków publicznych:
 - 1) zwiększanie poziomu wiedzy o wolontariacie dostępnym na własnym terytorium i przekazywanie tych informacji Komisji Europejskiej, by mogła je dalej upowszechniać;
 - 2) zapewnianie młodzieży oraz osobom zaangażowanym w pracę z młodzieżą i w pracę organizacji młodzieżowych łatwego dostępu do informacji o możliwościach zaangażowania się w wolontariat za granicą;
 - 3) udostępnianie wszystkim stosownym podmiotom informacji o prawach i możliwościach, które wynikają z obowiązujących europejskich i krajowych przepisów na temat transgranicznego wolontariatu;
 - 4) propagowanie wymiany informacji z innymi państwami członkowskimi o możliwościach zaangażowania się w wolontariat oraz propagowanie uproszczenia mających zastosowanie procedur, aby ułatwić młodym wolontariuszom z państw członkowskich uczestnictwo w wolontariacie w innym państwie członkowskim;
 - 5) przyjęcie w stosownych przypadkach elastycznego podejścia do tworzenia nowych możliwości transgranicznego wolontariatu w Europie, na przykład poprzez następujące działania:
 - wspieranie rozwoju projektów przewidujących goszczenie wolontariuszy z zagranicy;
 - wspieranie tworzenia dla młodych europejskich wolontariuszy punktów kontaktowych, połączonych — jeśli to możliwe — z narodowymi agencjami ds. programu „Młodzież w działaniu”;

- promowanie istniejących mechanizmów europejskich, które mogą sprzyjać mobilności młodzieży, takich jak np. karty mobilności;
 - promowanie transgranicznej mobilności osób zaangażowanych w pracę z młodzieżą i w pracę organizacji młodzieżowych;
 - wspieranie opracowywania informacji i szkoleń na temat transgranicznego wolontariatu młodzieży skierowanych do osób zaangażowanych w pracę z młodzieżą i w pracę organizacji młodzieżowych, do władz lokalnych i służb społecznych;
- 6) poszerzanie wśród młodzieży świadomości, jak ważne są kompetencje międzykulturowe i nauka języków, co pozwoli zmniejszyć bariery w transgranicznej mobilności młodzieży;
 - 7) zachęcanie organizatorów wolontariatu do wypracowania metod samooceny — z uwzględnieniem doświadczeń wolontariatu europejskiego — po to by dać wolontariuszom pewność co do jakości transgranicznego wolontariatu, w którym uczestniczą;
 - 8) zachęcanie organizatorów w państwach członkowskich wysyłających wolontariuszy i przyjmujących wolontariuszy do współpracy w celu zapewnienia ochrony młodym wolontariuszom i usługobiorcom. Chodzi m. in. dostateczne informacje o wolontariacie, jego organizatorach i o wolontariuszu, tak by obie strony mogły świadomie zdecydować, czy działalność jest odpowiednia, i spełnić wszelkie wymogi prawne;
 - 9) dalsze analizowanie odpowiednich przepisów o ochronie socjalnej — na odpowiednich istniejących forach unijnych — po to by w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez prawo UE i prawo krajowe;
 - 10) dążenie do tego, by efekty uczenia się uzyskane podczas wolontariatu były odpowiednio uznawane — zgodnie z przepisami wspólnotowymi i odpowiednimi krajowymi systemami lub przepisami ramowymi o kwalifikacjach, jeżeli takie obowiązują;
- 11) promowanie unijnych instrumentów, takich jak Euro-pass, Youthpass czy europejskie ramy kwalifikacji, które mogą ułatwić transgraniczny wolontariat, gdyż zapewniają przejrzystość kwalifikacji;
 - 12) zwrócenie szczególnej uwagi na młodzież o mniejszych szansach, po to by ułatwić jej dostęp do wolontariatu, a zwłaszcza do wolontariatu transgranicznego;
- NINIEJSZYM POPIERA WYRAŻONY PRZEZ KOMISJĘ ZAMIAR, BY:
- 1) wspierać państwa członkowskie w realizacji powyższych zadań za pomocą unijnych struktur współpracy w dziedzinie polityki młodzieżowej, a zwłaszcza otwartej metody koordynacji oraz programu „Młodzież w działaniu”;
 - 2) w porozumieniu z państwami członkowskimi zachęcać do wymiany informacji i doświadczeń związanych ze współpracą organizatorów wolontariatu z różnych krajów — bez względu na to, czy są to przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego czy organy publiczne — oraz by organizować taką wymianę;
 - 3) stworzyć europejski portal młodych wolontariuszy poświęcony wolontariatowi, oparty na krajowych portalach poświęconych wolontariatowi młodzieży, na bazach danych lub na określonych witrynach internetowych, jeżeli takie istnieją;
 - 4) po czterech latach od przyjęcia niniejszego zalecenia przedłożyć Radzie sprawozdanie, w celu określenia, czy zaproponowane działania są skuteczne i czy należy podjąć dalsze działania.
- Sporządzono w Brukseli, dnia 20 listopada 2008 r.